Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Łódzki Głos Obywatelski

Pismo poświęcone sprawom właścicieli realności i stanu średniego

Cena prenumeraty wraz z przesyłką pocztową 2 złote kwartalnie. Pojedyńczy numer 70 groszy

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI
Łódź, ulica Piotrkowska 46, telefon 116-17
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 66.220

Wychodzi raz na miesiąc. Ogłoszenia: wiersz mm jednołamowy 20 gr., w tekście 40 gr. Kolumna ogł. zawiera 4 szpalty

№ 6 (69) Łódź, czerwiec 1934 r. Rok VI

Prawo najmu
w świetle polskiego kodeksu zobowiązań.

Od 1 lipca r. b. jak już o tem donosiliśmy, na miejsce dotychczas obowiązującego kodeksu cywilnego wchodzi w życie na całym obszarze Państwa **jednolity kodeks zobowiązań**, regulujący m. in. na nowych podstawach stosunki najmu. Nowe przepisy będą miały w całej rozciągłości zastosowanie do nowych budowli, zaś do starych będą się odnosiły o tyle, **o ile nie są w sprzeczności z ustawą o ochronie lokatorów.**

Sprawa zawarcia dobrowolnych umów najmu mieszkaniowego, ujęta jest w nowym kodeksie zobowiązań w art. 370—401.

Przechodząc do omówienia poszczególnych artykułów, wskazać należy na art. 371—380, ustalające ogólną definicję najmu i stanowiące podstawę prawną dla zawarcia umowy.

Kwestję terminów i dat najmu uregulować można według art. 371, na mocy którego dla umowy najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas oznaczony, dłuższy niż rok, wymagana jest pisemna umowa, dalej według § 1 i 2 oraz § 3 art. 389, art. 390 i niezmiernie ważnego art. 393 o zgodzie milczącej, wyrażonej przy najmie zamiast umowy jawnej.

Samo żądanie czynszu pieniężnego uzasadnia § 2 art. 370, który wyraźnie określa, że komorne należy płacić zgóry, a zabezpieczenie ustawowe tego czynszu daje znów dokładny i jasny art. 386, z dalszym art. 387 § 2 — zawierającym swego rodzaju przepis wykonawczy.

Terminy płatności tego czynszu dają się uzasadnić według art. 384 § 1 i § 2.

Kwestję zarachowań i roszczeń wzajemnych ujmują szczegółowo liczne artykuły kodeksu zobowiązań jako to: 374, 375 § 1 § 2 § 3, 376 § 1 i § 2, 377, 383 § 2 oraz 385 § 1 i § 2.

Dają one dostateczne podstawy prawne dla kompromisowego, a tem samem życiowego rozwiązania drażliwych sytuacyj.

Dalszą sprawę zwłoki w płaceniu czynszu przez lokatora oraz wymówienia mu przedmiotu najmu przez właściciela nieruchomości omawiają art. 388 i 390, określając warunki, uprawniające do odstąpienia od umowy najmu oraz ustawowe terminy jego zakończenia.

Podczas trwania najmu obowiązany jest lokator do staranności w korzystaniu z przedmiotu najmu i zachowania celu użytkowania według art. 380 § 1 § 2 § 3, 381 § 1, oraz art. 382, zawierającego już sankcje karne.

Wszelkie zmiany w użytkowaniu i przeznaczeniu pomieszczenia wynajętego wymagają zgody właściciela nieruchomości, co wynika pośrednio z brzmienia art. 373, bezpośrednio z art. 381 § 1.

Do zmian użytkowania należy podnajem, dopuszczalny za wyraźną zgodą właściciela nieruchomości, stosownie do treści art. 398 w punktach 1, 2 i 3 oraz 394 § 1.

Kwestję stosunków między najemcą a wynajmującym w wypadku, gdy użytkowanie utrudnione jest przez wady przedmiotu najmu regulują dokładnie art. 375, 376 i 377, a także, czego kontrakt polubowny nie przewiduje, — przez wystąpienie osób trzecich, według art. 379.

Odpowiedzialność w tych wypadkach ponosi wynajmujący.

Natomiast najemca odpowiada według art. 382 za szkody i straty, powstałe przez nieoględne czy niewłaściwe użytkowanie wynajętego pomieszczenia.

Właścicielowi nieruchomości przysługuje prawo przeprowadzania remontów, pośrednio według art. 373 § 2 i art. 374, bezpośrednio zgodnie z brzmieniem art. 373 § 1 cz. II, który mówi o tem, że wynajmujący powinien wydać rzecz w stanie do umówionego użytku zdatnym i **utrzymywać ją w takim stanie przez czas trwania najmu.**

Wreszcie ma tu zastosowanie art. 380 § 2.

Straty lokatora, spowodowane przez podobne remonty, uwzględnia art. 383 § 1 i § 2, dając mu prawo do wystąpienia o zniżenie czynszu, lub nawet o całkowite odstąpienie od umowy.

Jeżeli przytem lokator ów ma w wynajmowanem pomieszczeniu inwestycje własne, wymienione z innych względów w art. 381 § 2, — przysługuje mu prawo do odszkodowania, odpowiadającego wartości tych inwestycyj w chwili zwrotu przedmiotów najmu właścicielowi nieruchomości.

Mówi o tem wyraźnie art. 396, a termin wystąpienia z podobnem żądaniem odszkodowania określa art. 397.

Pośrednio uwzględnić można jeszcze art. 394 § 1 o istnieniu obowiązku zwrócenia rzeczy najmu w stanie niepogorszonym.

Wszystkie te prawa i wzajemne obowiązki trwają, według kodeksu zobowiązań i po śmierci obu kontrahentów, jednakże z szeregiem zastrzeżeń, ułatwiających ich rozwiązanie, jak to wynika z treści art. 391 § 1, § 2 i § 3.

Natomiast, podobnie jak kontrakt polubowny, traktuje kodeks zobowiązań translokacje osób w służbie państwowej, lub samorządowej, uważając takowe za dostateczne podstawy prawne do rozwiązania umowy najmu mieszkaniowego.

Stwierdza to wyraźnie art. 392. Tyle kodeks zobowiązań o stosunkach najmu.

Z krótkiego i pobieżnego zestawienia wynika, iż wymienione powyżej artykuły stanowią dostateczne podstawy prawne dla właściwego, a więc kompromisowego uregulowania kwestji mieszkaniowej w Polsce. Szczegółowe brzmienie wszystkich przytoczonych artykułów znajdą zainteresowani w tekście Głosu Obywatelskiego w Nr. 2 i 3 z r. b., zawierających ustawodawstwo najmu według nowego kodeksu zobowiązań.

S.

Ustawa o ochronie przed pożarami.

Straże ochotnicze, przymusowe, zawodowe i prywatne. Każdy obywatel obowiązany jest współdziałać przy akcji ratowniczej.

W Dzienniku Ustaw Nr. 41 ogłoszona została ustawa, normująca organizację ochrony przed pożarami i innemi klęskami.

W myśl tej ustawy winna w każdej gminie istnieć dostateczna ilość straży pożarnych, odpowiadających pod względem liczebności i zaopatrzenia potrzebom miejscowym.

Straże pożarne mogą być ochotnicze, przymusowe, zawodowe i prywatne.

W gminach, liczących poniżej 40.000 mieszkańców, winny istnieć zasadniczo straże pożarne ochotnicze, a zawodowe mają być zakładane gdy środki gminy na to pozwalają.

Do zakładania prywatnych straży pożarnych obowiązane będą niektóre przedsiębiorstwa i zakłady, zatrudniające większą liczbę pracowników lub narażone ze względu na swój charakter na znaczne niebezpieczeństwo pożaru. Rodzaj przedsiębiorstw, obowiązanych do tworzenia prywatnych straży pożarnych, określi rozporządzenie wykonawcze.

Do obowiązków gmin należy utrzymywanie zawodowych straży pożarnych oraz subwencjonowanie ochotniczych, w szczególności gminy obowiązane są:

1) zaopatrywać straże pożarne miejscowe w odpowiedni sprzęt techniczny ratunkowy oraz w środki konieczne do użycia tego sprzętu do akcji ratowniczej;

2) dostarczać pomieszczeń potrzebnych dla pogotowia i stałych dyżurów straży, dla celów jej wyszkolenia oraz dla przechowywania sprzętu technicznego straży;

3) urządzić i utrzymywać urządzenia sygnalizacyjne i alarmowe;

4) zapewnić dostarczanie dla akcji ratunkowej dostatecznej ilości wody;

5) popierać akcję społeczną w celu tworzenia i utrzymywania ochotniczych straży pożarnych.

Do udziału w ratownictwie pożarowem pociągnięci zostają w myśl ustawy również mieszkańcy gminy, którzy w szczególności obowiązani są:

zezwolić na użycie będących ich własnością środków, mogących służyć do alarmu i sygnalizacji, środków przewozowych wszelkiego rodzaju, potrzebnych dla przewozu straży pożarnych i sprzętu technicznego a także zezwolić na umieszczenie na należących do nich nieruchomościach urządzeń i przyrządów ochronnych.

Właściciele budynków obowiązani są posiadać, przechowywać w tych budynkach i utrzymywać w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku narzędzia, potrzebne przy prowadzeniu akcji ratunkowej. Szczegółowy zakres tego obowiązku ustali rozporządzenie wykonawcze.

Poza tem każda osoba, w gminie przebywająca, obowiązana jest do udzielania pomocy i do współdziałania przy akcji ratowniczej i zapobiegawczej w wypadkach pożarów lub innych klęsk. Pomoc i współdziałanie polega na:

1) udzielaniu bezpośredniej pomocy przy tłumieniu pożarów i zwalczaniu innych klęsk;

2) udzielaniu pierwszej pomocy i opieki w razie nieszczęśliwych wypadków z ludźmi;

3) udzielaniu pomocy przy ochronie i zabezpieczeniu mienia;

4) pełnieniu wart dziennych i nocnych dla ochrony przed powstaniem pożaru lub innej klęski;

5) pełnieniu obowiązków w strażach pożarnych przymusowych.

Na pokrycie kosztów akcji przeciwpożarowej nałożony zostaje na prawno-publiczne zakłady ubezpieczeń oraz prywatne towarzystwa ubezpieczenia od ognia specjalny podatek, który nie może przekraczać 7% od sumy składek brutto, zebranych przez te instytucje w roku poprzednim z tytułu ubezpieczenia od ognia nieruchomości i ruchomości w dziale ubezpieczeń przymusowych, oraz 3% składek w dziale ubezpieczeń dobrowolnych.

Opłaty te obciążają instytucje ubezpieczeń i nie mogą być przerzucone na ubezpieczonych.

Dla nadzorowania i prowadzenia akcji ochrony przed pożarami utworzona zostaje przy Ministrze Spraw Wewnętrznych stała komisja doradcza, do której zadań należy m. in. opinjowanie planu finansowego, projektów przepisów wykonawczych oraz opinjowanie w sprawach sprzętu technicznego, zasad szkolenia itp.

Ustawa powyższa wchodzi w życie z dniem 18 listopada r. b.

Remonty a podatki w nowem ustawodawstwie niemieckiem.

Remonty a podatki — zestawienie takie nasuwa się mimowoli przy poznawaniu pewnego rozporządzenia ministra skarbu w Rzeszy Niemieckiej.

Rozporządzenie to rozciąga bowiem na domy mieszkalne oraz pomieszczenia z niemi związane działanie ustawy z dnia 15. VII. 1933 roku o ulgach podatkowych przy remontowaniu budynków przemysłowych.

Z brzmienia tej ustawy wynika przywilej 10% obniżenia bieżących podatków od nieruchomości, jeżeli zostaną poddane remontowi w czasie od 1. I. 1934 roku do 31. III. 1935 roku.

Poza tem obowiązuje używanie materjałów wyłącznie krajowych, a zagranicznych — tylko wówczas, jeżeli w kraju niema wogóle podobnych produktów, albo są o 50% przynajmniej droższe od zagranicznych.

Zkolei — niedopuszczalnem jest korzystanie z innych, jakichkolwiek kredytów remontowych, albowiem takie starania, nawet bez wyników dodatnich, pozbawiają natychmiast przywileju zmniejszenia samych podatków.

Zasadniczo mogą występować tu również dzierżawcy, czy nawet lokatorzy, jeżeli na własny rachunek przeprowadzają właściwe remonty.

Dzierżawcy przysługują obniżenia 10% co do podatków od nieruchomości, lokatorowi — od podatku lokalowego.

Samo pojęcie — remontów właściwych jest dostatecznie uzasadnione.

Rozdwaja się więc ono na reperacje o charakterze porządkowym oraz na przeróbki, względnie przebudowy, podnoszące wartość i cele użytkowe danej budowli.

Do reperacyj zalicza się przytem wszelkie roboty przy ścianach, fasadach, podłogach, drzwiach, oknach i schodach; również — przy instalacjach elektrycznych, wodnych i gazowych, przy windzie, lub na dachu domu i przy kominach.

Do przebudowy należą znów nadbudowy dalszych pięter, wstawianie nowych ścian, rozbudowywanie istniejących już pomieszczeń, budowanie i urządzanie instalacyj wodnych, cieplnych świetlnych i wentylacyjnych, dźwigów i lewarów oraz tp.

Podobnie traktowane są prace budowlane dla celów przeciwlotniczych i gazowych, a więc zakładanie schronów, umacnianie dachów, zakładanie aparatów podsłuchowych i sygnalizacyjnych.

Wszystko dotyczy mieszkań już istniejących, lub nowych, które tworzy się z podziału większych.

Praktyczne zastosowanie przywileju 10% obniżenia polega na tem, że przeprowadzający remont oblicza całkowitą sumę wydatków remontowych, z tej sumy bierze 10% i odlicza od sumy podatków, które zapłacić winien.

Uwadze PP. Odbiorców prądu na ograniczniki.

DYREKCJA

Łódzkiego Towarzystwa Elektrycznego, Spółki Akcyjnej

(ELEKTROWNIA ŁÓDZKA)

zwraca uwagę PP. Odbiorców prądu, posiadających ograniczniki, na to, że **ostateczny termin** wpłacenia należności za bieżący kwartał t. j. podług rachunków koloru **białego,** upływa w dniu 14-tym b. m.

Późniejsze zgłoszenia nie będą mogły być przez kasę uwzględnione, gdyż po wyżej wskazanym terminie wydaje się monterom polecenie udania się do zalegających z zapłatą PP. Odbiorców prądu w celu wyłączenia instalacji, względnie zainkasowania należności wraz z kosztami.

Niema tego przywileju tam, gdzie właściciel willi, małego domu, czy letniska nie czerpie zysków ze swej nieruchomości i z tego powodu nie płaci podatku dochodowego od nieruchomości.

Tak mówi w zarysach ogólnych nowa niemiecka ustawa podatkowa, mająca dalekie cele i perspektywy społeczne.

St.

Pożyczki hipoteczne w listach zastawnych i obligacjach wydane w latach 1931—1933.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego działalność *emisyjna instytucyj kredytu długoterminowego* w latach 1931, 32 i 33 *przedstawiała się jak następuje.*

Towarzystwa Kredytowe ziemskie i miejskie ogółem wydały pożyczek w 1931 roku 1276 na sumę 79.205.000, w 1932 r. 260 na zł. 13.827.000, w 1933 — 2 pożyczki na zł. 414 tysięcy. Banki razem wydały w 1931 r. 5253 pożyczki na zł. 109.505.000, w 1932 r. — 2475 na zł. 61.848.000, w 1933 r. — 279 pożyczek na sumę zł. 1.394.000. Znaczne zmniejszenie się emisji pożyczek w 1932 r. w porównaniu z rokiem 1931 tłumaczy się wprowadzeniem ustaw konwersyjnych i przymusowem obniżeniem oprocentowania kredytu. W roku zaś 1933 emisja listów zastawnych i obligacyj uległa całkowitemu zahamowaniu.

Z pośród Towarzystw Kredytowych **miejskich** najżywszą działalność emisyjną wykazała w tym okresie **Warszawa**, która w 1931 r. wydała 356 pożyczek na sumę zł. 30.075.000, *i* w 1932 r. 81 pożyczek na zł. 5.617.000 Drugie miejsce zajmuje **Łódź** ze 154 pożyczkami na sumę zł. 10.860.000 w 1931 r. i 41 pożyczkami na zł. 3.085.000.— w 1932 r. Zaznaczyć należy, że w 1933, kiedy działalność emisyjna Towarzystw Kredytowych zupełnie ustała, Łódź jeszcze wydała 1 pożyczkę na sumę 60.000 zł.

Emisja listów zastawnych przez inne Towarzystwa Kredytowe miejskie przedstawia się jak następuje:

	1931 r.		1932 r.	
	Liczba pożycz.	Suma zł.	Liczba pożycz.	Suma zł.
Radom	61	1.701.000	3	39.000
Piotrków	52	1.834.000	13	410.000
Poznań	43	1.218.000	18	933.000
Lwów	40	1.197.000	11	165 000
Siedlce	39	806.000	1	18.000
Częstochowa . . .	38	1.505.000	7	110.000
Kalisz	35	1.049.000	11	293.000
Kielce	22	647.000	5	206 000
Wilno	20	587.000	1	1.000
Lublin	16	627.000	1	60.000

Wszystkie Towarzystwa Kredytowe Miejskie emitowały pożyczki w złotych obiegowych, z wyjątkiem Lwowa i Poznania, których listy opiewały na złote w złocie.

Do rejestru spółdzielni Sądu Okręgowego w Łodzi № 349 wciągnięto 9 czerwca 1934 przy firmie **„Spółdzielczy Bank Kredytowy Właścicieli Nieruchomości w Łodzi,** spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością": Maurycy Szmulewicz z zarządu ustąpił. Na członka powołano Mieczysława Prusaka, Piotrkowska 49. Siedziba banku, Piotrkowska 39.

Potrącalność odsetek od długów przy wymiarze podatku dochodowego.

Celem ujednostajnienia postępowania przy kwalifikacji odsetek od długów, ciążących na jednem względnie kilku źródłach dochodu podatnika, przy ustalaniu podstaw wymiaru podatku dochodowego, Ministerstwo Skarbu wywyjaśniło, że potrąceniu podlegają bezwzględnie następujące odsetki od długów:

1) na powiększenie względnie ulepszenie któregokolwiek z istniejących źródeł dochodu oraz na nabycie nowego źródła dochodu;

2) na spłatę już istniejących zobowiązań, ciążących na któremkolwiek ze źródeł dochodu;

3) na konwersję pożyczek;

4) na pokrycie poniesionych strat;

5) na spłatę zaległości podatkowych oraz innych należności publiczno-prawnych;

6) na uregulowanie spraw, związanych z podziałem majątku.

Nie podlegają natomiast odliczeniu odsetki, o ile pożyczka została zużyta w związku ze źródłem dochodu, niepodlegającem opodatkowaniu, np. budowę nowego domu mieszkalnego. Poza tem nie mogą być również potrącone odsetki od pożyczek zaciągniętych na cele, nie mające nic wspólnego z posiadanemi źródłami dochodu, a będące wynikiem rozrzutnego trybu życia np. na uregulowanie długu karcianego, na wydatki, związane z niecelowym wyjazdem zagranicę, na nabycie luksusowych przedmiotów itp.

Kary za kradzież prądu.

Podczas przeprowadzenia rewizji instalacji w domu przy ul. *Piłsudskiego* Nr. 22 pracownicy elektrowni łódzkiej stwierdzili, że zamieszkały w tymże domu Jakób Eljasz Nejfeld korzysta z prądu bez wiedzy i zgody Elektrowni.

Ponieważ Nejfeld miał poprzednio światło elektryczne, czerpane przez ogranicznik, który został zdjęty z powodu niepłacenia rachunków, przeto fakt samowolnego korzystania z prądu na szkodę Elektrowni nie ulegał wątpliwości.

O powyższem zawiadomiono 5 komisarjat policji, który w trakcie dochodzenia ustalił, że niedozwolonych manipulacyj dopuścił się właściciel biura instalacyjnego Mordka Proch, zamieszkały na ulicy Legjonów 40. Sprawę skierowano do sądu.

Sąd Grodzki po przeprowadzeniu sprawy uznał Nejfelda winnym kradzieży prądu i skazał go na 3 miesiące aresztu, poniesienie opłat sądowych oraz zapłacenie Elektrowni Łódzkiej zł. 55.06 tytułem poniesionych strat, zaś Mordkę Procha uznał winnym tego, że jako koncesjonowany instalator pomógł Nejfeldowi do dopuszczenia się kradzieży prądu i skazał go za to na 4 miesiące aresztu i **pozbawił prawa wykonywania instalacji na przeciąg 3 lat.**

Od wyroku tego Mordka Proch wniósł apelację. Sąd Okręgowy w Łodzi, po rozpatrzeniu powyższej sprawy, wyrok Sądu Grodzkiego w Łodzi w stosunku do instalatora Mordki Procha zatwierdził.

Sąd Okręgowy w Łodzi na wniosek prokuratora postanowił do czasu uprawomocnienia się wyroku osadzić Mordkę Procha w areszcie.

Aresztowanie to nastąpiło zaraz na sali sądowej.

Zmiana statutu o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego.

Postanowieniem Komisarza Rządowego m. Łodzi inż. Wojewódzkiego z dnia 1 marca 1934 r. zmienione zostały niektóre przepisy statutu o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego, obowiązującego na terenie m. Łodzi od 1930 r.

Dotychczasowy statut ustalał, że opodatkowaniu od zbytku mieszkaniowego podlegają części mieszkalne zbędne, za które we wszystkich mieszkaniach uważać należy pokoje, które więcej niż o jeden przekraczają liczbę osób, zamieszkujących lokal, z wyłączeniem służby domowej i jej rodziny. **Przepis ten uzupełniony został obecnie uwagą, że z liczby pokojów zbędnych wyłącza się pokoje, faktycznie zajmowane przez sublokatora, o ile liczba tych pokojów nie przekracza liczby osób, w nich zamieszkujących.**

W dalszym ciągu zmieniony statut przewiduje, że w wypadkach zameldowania o zmianach, powodujących zniżkę wymiaru, sprostowanie nastąpi od następnego kwartału po otrzymaniu zawiadomienia o zaszłej zmianie, gdy dotychczas wymiar podatku podlegał sprostowaniu od chwili nastania zmiany.

Wymiar podatku od zbytku mieszkaniowego dokonywany będzie na podstawie stanu z dnia 15 grudnia roku, poprzedzającego okres wymiarowy. Wymierzony podatek płatny jest w czterech ratach kwartalnych.

Powyższe zmiany obowiązują od 1 czerwca r. b.

Protest właścicieli nieruchomości przeciw wygórowanym składkom za ubezpieczenie dozorców.

Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Łodzi wniosły do Ministerstwa Opieki Społecznej protest przeciwko ustalonym stawkom wynagrodzenia dozorców w naturze dla obliczenia składek ubezpieczeniowych.

Ministerstwo Opieki Społecznej m. in. ustaliło, że dla obliczenia składki za ubezpieczenie dozorców domowych, zarabiających powyżej 60 zł. miesięcznie, należy do wynagrodzenia gotówkowego doliczyć przeciętną wartość dodatkowego wynagrodzenia w naturze w wysokości zł. 30.—.

W złożonym memorjale Stowarzyszenia wskazują, że takie oszacowanie wynagrodzenia dozorców w naturze, składającego się z mieszkania i światła, jest wygórowane i nie odpowiada rzeczywistej wartości.

Przeciętna wartość mieszkań dozorców domowych waha się w Łodzi od 30—75 rb. rocznie, przyczem najczęściej wartość ta nie przekracza nawet w śródmieściu 50—60 rb. rocznie. Cena zaś za oświetlenie mieszkania dozorcy według cennika łódzkiej Elektrowni za ogranicznik o mocy 30 watt, wynosi zł. 9.30 kwartalnie.

Wynika stąd, że przy zastosowaniu tabeli składek z dnia 28 kwietnia 1934 r. właściciele nieruchomości w Łodzi zmuszeni są opłacać składki za dozorców od sum, przekraczających w rzeczywistości faktyczne wynagrodzenie dozorców.

Z tych powodów stowarzyszenia właścicieli nieruchomości w Łodzi zwróciły się do Ministerstwa Opieki Społecznej z prośbą o zrewidowanie stawek wynagrodzenia dozorców w naturze i obniżenie ich do wysokości, odpowiadającej rzeczywistej wartości mieszkań i światła, wchodzących w skład wynagrodzenia dozorców.

Mój przegląd miesięczny.

Echa wyborcze. — Poco jechać zagranicę?! — Bunt ceglarzy. — Barbarzyństwo męskiej mody. — Ostatnie spacery dyplomatów.

Mamy już na szczęście wybory do rady miejskiej m. Łodzi poza sobą!

A sprawiły one wszystkim wielką niespodziankę. Nikt nie jest zadowolony, nawet ekipa niespodziewanych zwycięzców.

No, bo jakże? Co robić z tyloma mandatami? Gadać na wiecach i psioczyć na lewo i prawo jest o wiele łatwiej, niż wziąć odpowiedzialność za rządy takiem miastem, jak Łódź!

Każde wybory są zawsze bardzo miłą atrakcją dla mieszkańców danego środowiska, zwłaszcza wielkomiejskiego, gdzie się wie, że nie wszyscy wyborcy głosują jawnie przy dźwiękach basetli i skrzypek.

Bywały piękne i radosne czasy, kiedy to w takiej np. Łodzi zgłaszało się po mandaty kilkadziesiąt list. Niemal na każdego radnego mogła wypaść jedna lista.

Dziś kryzys dał się odczuć i na wyborczym odcinku. Ilość grup, grupek zmalała, gdzieniegdzie tylko wyrosły młode, samorodne ambicje gwoli rozweselenia wyborców. Mieliśmy i teraz takie okazy beznadziejne, które skupiły na swe osoby, szlachetne a dostojne, po kilkadziesiąt głosów z grona najbliższej rodziny.

Niezapomniany był widok w dziesiątym okręgu, który miał jednoosobową listę adwokata Heymana. Jakiś żartowniś wydał bardzo dowcipną i wysoce zjadliwą odezwę przeciw tej kandydaturze i porozlepiawszy ją w centrum miasta ośmieszył dokumentnie kandydata. Napewno uczyniły to połączone wrogi uzdrowienia gospodarki miejskiej, pod którem to hasłem mknął adw. H. do władzy.

W porównaniu do poprzednich wyborów minęły te bardzo stosunkowo cicho. Nie liczy się bowiem tych kilkadziesiąt nadwyrężonych główek rozklejaczy i ofiarnych rycerzy wiecowych.

No, ale co z tego, gdy z wszystkich prawie okręgów wpłynęły protesty i wybrani radni dość długo będą musieli poczekać, nim pierwsze posiedzenie zwołane zostanie dla dokonania wyboru głowy miasta.

*

W roku bieżącym uzyskać paszport zagraniczny jest wyjątkowo trudno. Rząd stoi na słusznem stanowisku: gdzie i dokąd chcecie jechać?! poco?! Cudze chwalicie swego nie znacie! Wszędzie mętlik, jak się patrzy! Obywateli swoich trzeba chronić! Tu nie chodzi o pieniądze! Pieniądz nie przedstawia znów dla nas takiej roli, byśmy mieli bać się o wydatkowanie naszych polskich złotych zagranicą...

Jedyną przyczyną ostrych zarządzeń — jest fakt burzliwych, niepewnych, niespokojnych przemian w Europie.

I jakże wypuścić tu obywatela kochanego, wartościowego na takie fale niebezpieczeństwa?

Siedź — braciszku — w domu, tem bardziej, że dom ten bardzo obszerny i wcale niebrzydszy, niż sąsiadów! A zjeść lepiej można u siebie i popić też niezgorzej, niż gdzieindziej, zwłaszcza od chwili, gdy tańsze wina kaukaskie zmusiły i francuskie do znacznego spadku cen. Czekamy tylko na rodzimy monopol spirytusowy, by zniżył swe konjunkturalne ceny, tem bardziej, że sezon czynienia zapasów na zimę i preparowania nalewek już nadchodzi.

Gdzie więc jechać zagranicę?

Do modnych poprzednio Niemiec nie można, bo wogóle nie puszczają Hitlerowcy naszych współwyznawców mniejszościowych.

Do Austrji też nie można, bo tam codziennie wysadzają dziesiątki torów kolejowych, zatruwają studnie, rzucają autentycznemi granatami, jak nasi lekkoatleci i o nagłą, a niespodziewaną śmierć łatwiej, niż na froncie.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Okres wypowiedzenia najmu.

Sąd Najwyższy wyjaśnia, że ustawa o ochronie lokatorów nie zmieniła i nie uchyliła przepisów art. 1736 i 1738 K. C. w przedmiocie wypowiadania najmu mieszkania przez lokatora, zatem i pod rządem pomienionej ustawy najem, zawarty bez oznaczonego terminu, lokator może wypowiedzieć stronie przeciwnej nie inaczej, jak z zachowaniem terminów, ustalonych miejscowemi zwyczajami; z drugiej strony art. 6 ust. 6 ustawy o ochronie lokatorów, stanowiąc, iż na żądanie lokatora komorne może być płatne w ratach miesięcznych, daje mu ułatwienie w uiszczaniu komornego, nie nadaje natomiast innych uprawnień lokatorowi, a będąc przepisem specjalnym i wyjątkowym nie podlega wykładni przeszerzającej, przeto płacenie komornego za większy lokal na żądanie lokatora w ratach miesięcznych, nie nadaje mu prawa do wypowiedzenia najmu w terminie miesięcznym, wbrew istniejącemu zwyczajowi wypowiadania tego rodzaju lokali w terminie kwartalnym (C. I. 2544/33 z dnia 17. I. 1934 r.).

Przeróbka bramy na sklep.

Lokal sklepowy, przerobiony jeszcze przed rokiem 1919 z pomieszczenia, stanowiącego bramę, podlega przepisom ustawy o ochronie lokatorów.

Doroczne Ogólne Zebranie Członków Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości.

W dniu 30 maja r. b. odbyło się w lokalu własnym w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 46 doroczne ogólne zebranie członków Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi.

Zebraniu przewodniczył p. inż. L. Lubotynowicz.

Sprawozdanie finansowe Zarządu za rok 1933 zostało przez zebranych jednogłośnie przyjęte.

Z ogólnej działalności Zarządu zdali sprawę pp. Lewicki i inż. Król, wskazując na usiłowania Zarządu w kierunku uzyskania ulg dla właścicieli nieruchomości, które w wielu wypadkach odniosły pożądany skutek. Obaj mówcy podkreślili, że zasadniczą linją wytyczną działalności Stowarzyszenia jest współpraca z Rządem.

Po przyjęciu preliminarza budżetowego na rok 1934 odbyły się wybory uzupełniające do Zarządu, do którego na miejsce ustępujących członków weszli pp. **M. Dobranicki, M. Helman, A. M. Kaplan, inż. L. Lubotynowicz, Oskar Müller, R. Resiger** i **M. Werdiger**, jako kandydaci wybrani zostali pp. **A. Kon, D. Ginsberg** i **I. Zarzewski.** Wszyscy, z wyjątkiem pp. O. Müllera i R. Resigera, wybrani zostali ponownie.

Do Komisji Rewizyjnej powołano pp. **R. Draegera, Fr. Grossa, O. Hagnera, M. Prusaka,** oraz **A. I. Salomonowicza.**

Wkońcu uchwalono wniosek, wzywający Zarząd do urządzania przynajmniej raz na miesiąc odczytów dla członków oraz uchwalono kilka dezyderatów.

W sprawie zniżek w Elektrowni.

Prosimy PP. Członków, **którzy dotychczas nie korzystali z ulgowej taryfy oświetleniowej za ograniczniki i liczniki,** o przedłożenie nam najpóźniej do 14 lipca r. b. rachunków Elektrowni, celem zarejestrowania numerów.

Nadmieniamy, że właściciele nieruchomości, którzy nie zgłoszą się w powyższym terminie, nie będą mogli korzystać z ulgowej taryfy za rok 1934.

Centralne Stowarzyszenie
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi
ul. Piotrkowska № 46

Do Czechosłowacji nie wypada nawet wyjeżdżać, biorąc pod uwagę ich knedliczkową politykę w stosunku do nas.

Włochy i Francja przestały już być atrakcją. I tak się pomyślnie składa, że nikt nawet nie zwraca się do starostwa po paszporty. Staliśmy się self-mademanami! Podobno nawet ma być zredukowany referat paszportowy.

*

Sezon ma się w całej pełni. Myślę o sezonie budowlanym. Nie znaczy to, by ruch budowlany był ożywiony, wręcz przeciwnie. Pełnię sezonu budowlanego poznajemy zawsze w Łodzi po strejkach robotników przemysłu ceramicznego i pokrewnych. I kiedy — pytam się — mamy budować? W zimie nie, bo zima, — w lecie nie, — bo strajk! Może wynajdziemy jakąś specjalną porę roku? Coś trzeba koniecznie wykombinować.

Od kilku już lat jesteśmy świadkami tych rozgrywek między właścicielami cegielń a robotnikami. Kiedy właściwie cegielnie są czynne? A może w nocy jakieś chochliki wypalają cegły, djabeł wie?

*

Każdego lata bierze mnie lekka cholera przy porównywaniu powiewnych sukien damskich z grubym pancerzem ubrań męskich!

Skąd ta niesprawiedliwość mody?

Nie chodzi już o to, że nasze piękne panie dają nam przez przejrzystość swych okryć cudne obrazy piękna ich linji ciał, lecz o to, że gdy cały strój niewieści da się ukryć w jednej dłoni, to na jeden komplet ubrania męskiego potrzeba platformy wozu ciężarowego.

Ki czart każe się nam tak męczyć? Za jakie grzechy prażymy się i dusimy w koldrach naszych ubrań?

Kliniemy, pocimy się, stękamy, zimnem piwskiem rozdymamy brzuchy szukając wewnętrznego chłodu, a nikt — do stu tysięcy beczek jasnego z ciemnem nie zrzuci tych powijaków i nie da sygnału do pochodu nowej zdrowej męskiej mody letniej!

Nie mówię, byśmy mieli wyglądać, jak amorki w krótkiej koszulince lub byśmy chodzili wystawiając swe gnaty paskudne na widok publiczny lub jakieś zefirowe muśliny kładli na różne muskuły, — lecz chcę propagować odpowiedni ubiór do pory letniej. Samo włożenie miękkiego kołnierzyka i przepasania zbiornika sadła i schronu żołądkowego pasem nie daje jeszcze żadnej ulgi!

Nie znaczy, byśmy mieli defilować w kalesonach, lecz przecież wprowadźmy koszulki z wykładanym kołnierzem (nie jest to zresztą żadna nowość) i zamiast marynarek z sukna nośmy jakieś lekkie mantylki, by wiatr mógł nas trochę łaskotać po ciele!

Jakże ja zazdroszczę naszym damom! Nieraz mam ochotę z żalu stanąć przed jakiem pięknem zjawiskiem i ze złości rozerwać te cacane drobnostki! Obawiam się tylko, że źle byłbym zrozumiany! Wsadziliby mnie jeszcze, jako jakiegoś zboczeńca do ciupy...

A może nasze panie coś dla nas wymyślą! Jesteście przecież tak pomysłowe w każdej dziedzinie! Połamcie sobie (w przenośni naturalnie!) swe ondulowane główki nietylko nad tem, jak nas oszukać, okłamać, zrobić „z tata warjata", lecz i nad czemś, co nam korzyść przyniesie!

*

Ostatnie wędrówki polityków, ministrów, dyplomatów mocno zaniepokoiły pewne grupy ludzi i pewne środowiska.

Jeździ min. Barthou, jeździ min. Beck, jeździ min. Goebbels. Fruwa min. Suvich, Litwinow, Simon. Bawi się w turystę Titulescu, Tewfik Ruszdi Bej i Maximos!

A co proszę państwa mają ci ludzie robić?! Czy ktokolwiek z nas gdyby był ministrem, toby nie korzystał z miłych przejażdżek, koleżeńskich biesiad! Zwłaszcza, że to nic nie kosztuje! Konferencje te, zjazdy, posiedzenia, gawędy, mowy, toasty, plany, propozycje, spory — to świetnie podnieca apetyt i pragnienie! A wina przecież tyle jest w piwnicach wielkich hoteli świata. Ktoś musi je pić! I piją! Na zdrowie!

H. P.

W dniu 31 maja 1934 r. zmarł w dostojnym wieku 83 lat

b. p. Stanisław Jarociński

właściciel nieruchomości przy ulicy Moniuszki Nr. 6.

Zmarły, który pochodził ze znanej rodziny pionierów przemysłu łódzkiego, był jak Jego ojciec, znany na terenie naszego miasta, jako działacz społeczny, filantrop i zacny obywatel. Do ostatnich chwil swego życia współpracował w wielu instytucjach społecznych, nie bacząc na sędziwy wiek.

Stowarzyszenie nasze, do którego Zmarły od chwili założenia należał, traci w Nim zasłużonego obywatela i szczerze oddanego członka.

Niech Mu ziemia lekką będzie!

ZARZĄD
Centralnego Stowarzyszenia
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Województwa Łódzkiego
w Łodzi, Piotrkowska 46

Informacje i wiadomości bieżące.

Osobiste.

Pocieszającym objawem jest, że sfery miejskiej własności nieruchomej poczynają u nas być traktowane poważnie i rzeczowo. Jaskrawym tego dowodem jest, że po raz pierwszy, bodaj, w dziejach uczelni polskich przyznano doktorat za pracę z dziedziny własności nieruchomej miejskiej, a mianowicie za dzieło p. t. **„Renta Gruntowa Miejska"**.

Powodem szczególnego zadowolenia i radości jest fakt, że nowym doktorem jest nikt inny, jak znany chlubnie ze swej działalności na terenie własności nieruchomej poseł na Sejm **dr. Jerzy Schimmel.**

To też życzymy Mu w imieniu wszystkich właścicieli nieruchomości, aby nadal owocnie pracował na niwie gospodarczo-społecznej i naukowej.

Radni z ramienia własności nieruchomej.

W wyniku wyborów, odbytych w dniu 27 maja r. b. weszli do Rady Miejskiej następujący członkowie Zarządu Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości:

1) p. Marek Fajn,
2) p. Abram Kaplan i
3) p. Marek Zajde.

Poza tem kilku członków Zarządu jest zastępcami radnych.

Nowym radnym życzymy powodzenia na terenie ich pracy, ku dobru narodu i własności nieruchomej.

Zjazd zrzeszeń własności nieruchomej w Warszawie.

Dnia 1 lipca r. b. odbędzie się w Warszawie zjazd rady naczelnej Związku Zrzeszeń Własności Nieruchomej w Polsce.

Równocześnie odbędzie się w Warszawie walne zebranie Centrali Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości Miejskich w Polsce.

Przedmiotem obrad będą m. in. postulaty gospodarcze własności nieruchomej w dziedzinie podatkowej, prawodawczej i administracyjnej.

Poza sprawami ogólnemi na zjazdach tych będzie rozpatrywana sprawa połączenia Związku Zrzeszeń z Centralą Stowarzyszeń w jedną jednostkę organizacyjną.

Odczyt o nowej ordynacji podatkowej.

W dniu 14 czerwca odbyło się w lokalu Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości przy ul. Piotrkowskiej 46 informacyjne zebranie członków, na którem p. adw. **E. Szeskin** wygłosił odczyt o nowej ordynacji podatkowej.

Referent w dłuższem przemówieniu przedstawił zebranym główne zasady nowych przepisów o postępowaniu w sprawach podatkowych, zwracając główną uwagę na momenty, interesujące właścicieli nieruchomości.

Referatu wysłuchano z wielkiem zainteresowaniem.

Wydawanie obligacyj pożyczki narodowej.

Ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 maja 1934 r. (Dz. U. Nr. 47 p. 416), regulujące sprawę wydawania i obrotu obligacyj pożyczki narodowej.

W myśl tego rozporządzenia wydawanie obligacyj subskrybentom, którzy całkowicie pokryli subskrybowaną kwotę jednorazowo gotowizną, należnościami od Skarbu Państwa lub w 6 ratach w terminie do dnia 5 marca 1934 r. rozpocznie się z dniem 1 lipca 1934 r., przyczem równocześnie z wydaniem obligacyj zostanie wypłacona należność za pierwszy kupon.

Termin wydawania obligacyj, za które całkowita należność została uiszczona po dniu 5 marca 1934 r., podany zostanie do wiadomości publicznej przez Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej.

Obligacje wydawane będą subskrybentom za pośrednictwem Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Pocztowej Kasy Oszczędności, Państwowego Banku Rolnego i kas urzędów skarbowych oraz za pośrednictwem upoważnionych przez Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej komunalnych kas oszczędności i innych placówek subskrypcyjnych.

Dr. Filip Friedman

Jak budowano Łódź przemysłową.

II.

Powstanie Nowego Miasta.

W r. 1821 przystąpiono do urządzenia Nowego Miasta. W maju 1821 r. zjechał do Łodzi Komisarz Wydziału Administracyjnego wojewódzkiej komisji mazowieckiej, Witkowski, celem urządzenia planu Nowego Miasta. W dniu 24 maja 1821 była już gotowa „Specyfikacja nowo utworzonych w m. Łodzi osad dla Sukienników i wyrachowanie wcielonych do nich ogrodów", sporządzona przez Witkowskiego. Grunta miejskie okazały się niewystarczające, dlatego przyłączono do nich grunta folwarku Starowiejskiego (folwark znajdował się między dzisiejszą ul. Północną a Pomorską, nieco na wschód od przecięcia ul. Solnej), część obszaru wójtostwa łódzkiego (wójtostwo znajdowało się na terenie, objętym dzisiaj czworobokiem ulic Południowej, Cegielnianej, Sterlinga i Magistrackiej) i grunta prywatne, należące do mieszczan łódzkich. Cały teren, który postanowiono przeznaczyć na osadę Sukienniczą, liczył ogółem 289 mórg, 129 prętów kwadratowych i 49 stóp.

Dla nabycia terenów, nie stanowiących ani własności miasta ani rządu, zawarł Rembieliński kontrakty z dotychczasowymi właścicielami. Część wójtostwa łódzkiego nabył od Jana Załęskiego za 10.000 złp., grunta księże, położone na terenie, przeznaczonym na osadę Sukienniczą, zamienił na inne grunta, położone dalej na wschód, zaś grunta 51 mieszczan łódzkich, które należało zająć, postanowił również zamienić na inne grunta rządowe. Dla uskutecznienia tej zamiany przyjechał do Łodzi komisarz Benedykt Tykiel. Zamiana była korzystna dla mieszczan, otrzymali bowiem wzamian za zajętych 7680 prętów kwadratowych (t. j. 25 mórg i 180 prętów) 10.136 prętów kw. (t. j. 37 mórg i 36 prętów) ziemi tej samej conajmniej, jeśli nie lepszej, jakości. Grunta nowej osady zostały dokładnie wymierzone i podzielone na 202 działki budow-

Jeśli chodzi o obrót obligacjami Pożyczki Narodowej, to rozporządzenie przewiduje, że przelew ich odbywać się może jedynie za zezwoleniem Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej. Wszelkie tranzakcje, dokonane bez uzyskania zezwolenia, uznane są za nieważne.

Dobrowolne ubezpieczenie w Ubezpieczalni Społecznej.

Obowiązująca obecnie ustawa o ubezpieczeniu społecznem t. zw. scaleniowa, normująca ubezpieczenia przymusowe, przewiduje również możność dobrowolnego ubezpieczania się przez osoby, niepodlegające obowiązkowi zgłoszenia do zakładów ubezpieczeń społecznych.

W myśl tej ustawy dobrowolnie przystępować mogą do Ubezpieczalni Społecznej osoby, w wieku od 16—45 lat, których dochód roczny nie przekracza 10.000 zł. Dobrowolnie ubezpieczeni mają prawo do pomocy lekarskiej, lekarstw, środków pomocniczych przeciw zniekształceniu i kalectwu, zasiłku chorobowego, bezpłatnego leczenia i utrzymania w szpitalach oraz pomocy w czasie połogu, zasiłku szpitalnego i domowego, w razie śmierci zaś do jednorazowego zasiłku pogrzebowego. Również członkowie rodziny dobrowolnie ubezpieczonego otrzymują odpowiednie świadczenia w razie choroby, oraz zasiłek pieniężny na koszta pogrzebu. W razie przystąpienia większej grupy mogą być przyznane ulgi grupowe w postaci zniżki składki.

Oczywiście, z ubezpieczenia tego korzystać mogą również właściciele nieruchomości, o ile dochód ich nie przekracza 10.000 zł. rocznie.

Bilety skarbowe.

Na zasadzie rozporządzenia p. Ministra Skarbu z dnia 18 maja 1934 r. z dniem 1 b. m. wypuszczone zostały bilety skarbowe z dziewięcio- i dwunastomiesięcznemi terminami płatności w odcinkach po zł. 10.000 i zł. 50.000 (Dz. Ust. Nr. 44 z 30 maja 1934 roku).

Jednocześnie ogłoszone zostało obwieszczenie p. Ministra Skarbu z dnia 30 maja 1934 r., ustalające oprocentowanie biletów skarbowych, opiewających na złote, w następującej wysokości w stosunku rocznym:

1) dla biletów z trzymiesięcznym terminem płatności — 4½%,

2) dla biletów z sześciomiesięcznym terminem płatności — 5%,

3) dla biletów z dziewięciomiesięcznym terminem płatności — 5½%,

4) dla biletów z dwunastomiesięcznym terminem płatności — 6%.

Obwieszczenie niniejsze obowiązuje z dniem 1 czerwca 1934 roku.

Regulacja miasta.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zatwierdziło szczegółowy plan zabudowania części Łodzi, a mianowicie terenów, położonych pomiędzy ulicami: Zgierską, Gen. Sowińskiego, Łagiewnicką i Trelenberga (obecnie dr. Trenknera) przedłużoną do ul. Zgierskiej.

Godziny trzepania w Warszawie.

Komendant P. P. w Warszawie wydał podległym mu władzom polecenie dopilnowania, aby trzepanie mebli, dywanów, pościeli na dziedzińcach, odbywało się wyłącznie od godz. 9 do 11 rano. Winni nieprzestrzegania tych przepisów mają być pociągani do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

Przydałoby się i w Łodzi przypomnieć wszystkim o dozwolonych godzinach trzepania, które przeważnie nie są przestrzegane.

Zdziczenie lokatorów.

Właścicielka domu przy ul. Dolnej 24 w Warszawie eksmitowała dwóch swych lokatorów, a mianowicie Wangierta i Duchównę, darowując im komorne za 7 miesięcy. Jeden z lokatorów, mszcząc się, wybił szyby w oknie, wyłamując ramy okienne w mieszkaniu właścicielki domu. Następnie napadł na właścicielkę, raniąc ją nożem w brzuch. Na krzyk napadniętej nadbiegł policjant, który zbrodniarza z okrwawionym nożem zaaresztował.

*

Przy ul. Wołyńskiej 11 w Warszawie grupa lokatorów otoczyła na frontowej klatce schodowej właściciela domu, Działoszyńskiego. Trzech z grupy pobiło Działoszyńskiego laskami, zadając mu 2 rany tłuczone głowy. Ranny właściciel domu zawiadomił o napaści policję, która wszczęła w tej sprawie dochodzenie. Przyczyną napaści i pobicia — zemsta za eksmitowanie lokatorów.

*

Również w Łodzi dochodzi do zajść pomiędzy lokatorami i właścicielami na tle stosunków najmu. Ostatnio zanotowano następujący wypadek.

Właściciel domu przy ul. Sokolej Nr. 23 Gehlert uzyskał wyrok eksmisyjny w stosunku do lokatorki Mikołajczykowej. Pomimo, że Gehlert nie czynił narazie użytku z wyroku, syn lokatorki 18-letni Wacław Mikołajczyk wraz z kolegami wdarł się do mieszkania gospodarza, wyłamując drzwi łomami. Napastnicy powybijali wszystkie szyby w oknach całego domu i z okrzykami „Zabić Szwaba!" szukali po całem mieszkaniu gospodarza i jego zięcia Heniga. Henig zabarykadował się w sklepie, a Gehlert tak bardzo przeraził się nocnej napaści, że zapadł na zdrowiu i w kilka dni potem zmarł.

Dodać trzeba że w toku napadu zginęło z szuflady Gehlerta 18 zł.

---

lane. Lwia część placów budowlanych znajdowała się w czworoboku, utworzonym przez 4 ulice graniczne, nazwane tak od stron świata, od których rozgraniczały, a mianowicie ul. Południową, Północną, Wschodnią i Zachodnią. W środku czworoboku, przeciętego jeszcze dwiema przecznicami, ul. Średnią (t. zn. we środku) i ul. Piotrkowską, został uformowany Rynek Nowego Miasta. Place budowlane były niejednakowe pod względem obszaru. Niektóre liczyły zaledwie po 40—50 prętów kw. inne dochodziły do 150—170 pr. kw. powierzchni.

Jakkolwiek jednak place były nierówne, było tendencją władz zapewnić właśnie wszystkim sukiennikom równe działki. Działka każdego sukiennika wynosić miała półtora morgi gruntu (1 morga — 300 prętów kw.), na co składać się miały: 1 plac budowlany i 1 ogród warzywny. Polecił zatem komisarz Witkowski, by do każdego placu budowlanego dla sukienników dodawać taką ilość gruntu ogrodowego, by suma wynosiła 450 prętów, t. j. półtorej morgi. Ogrody nie były oczywiście położone w czworoboku ulic wyżej opisanym, lecz przy ulicach dalszych np. w przedłużeniu ul. Północnej, przy dzisiejszej ulicy Ogrodowej. W czworoboku centralnym (Północna, Południowa, Zachodnia, Wschodnia) znajdowały się wogóle 184 place budowlane, reszta (18 placów) znajdowała się na przedłużeniu ul. Piotrkowskiej od Południowej do dziesiejszej ulicy Narutowicza. Ponadto, przy ulicy, nazwanej Podcegielnianą, wyznaczono 5-morgowy teren na cegielnię miejską; przez sam środek terenu, zajętego przez cegielnię, została później, po zlikwidowaniu cegielni, przedłużona ulica Widzewska (dziś Kilińskiego). Po dołączeniu jeszcze kilku pomniejszych terenów nowa Osada Sukiennicza (czyli Nowe Miasto) liczyła ogółem 328 mórg, 7 prętów kw. i 49 stóp powierzchni.

Po dokonaniu wszystkich prac wstępnych zjechał do Łodzi Rembieliński i zarządził, że „ulice miejskie i ogrodowe w osadzie Sukienniczej oraz plac Rynkowy p o o r a n e m i i o ile możności p o b r o n o w a n e m i być mają". Burmistrzowi Czarkowskiemu zaś polecił aby, skoro tylko zgłoszą się sukiennicy, takowych bezzwłocznie do Komisarza Obwodu odesłał, który odbierze u nich deklaracje i nada im place budowlane.

(D. c. n.).

W kraju i poza krajem.

Katastrofalny stan nieruchomości w Warszawie.

W ciągu lata r. b. 110 domów w Warszawie będzie musiało ulec ewakuacji z powodu groźnego stanu wskutek nieremontowania.

Naogół liczba domów warszawskich, grożących zawaleniem, wynosi blisko 1000, zaś liczba domów, wymagających gruntownych remontów wynosi blisko 2500.

Przyczyną doprowadzenia domów do zupełnej ruiny są zaległości komorniane, wynoszące w Warszawie przeszło 20 milj. zł., co stanowi trzecią część komornego. Nic dziwnego, że w tych warunkach właściciele nieruchomości nie mogą wywiązać się z ciążących na nich zobowiązań. W wyniku tego ok. 2000 domów znajduje się pod sekwestrem skarbowym.

Wymagania dozorców domowych w Warszawie.

Dozorcy domowi w Warszawie podjęli w tym roku ostrą kampanję, mającą na celu wyjednanie nowych korzyści dla tej najbardziej uprzywilejowanej w Polsce klasy pracowników. Postulat ich dotyczył przedewszystkiem uznania, iż datki za otwieranie bramy mają charakter przymusowy, że zatem dozorca może nie wpuścić mieszkańca, który mu „należnej opłaty“ uiścić nie chce, czy też nie może. Żądania te, jak to było do przewidzenia, spotkały się z kategoryczną odmową władz administracyjnych. Ogłoszone niedawno zarządzenie P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę wprowadza obowiązek otwierania bramy niezależnie od datków, jak również przewiduje przesunięcie godziny zamykania bram do godz. 11 wiecz., co również bardzo nie w smak poszło panom dozorcom, którzy dotychczas już o godz. 10-ej zamykali bramy.

Jakie intratne są posady dozorców o tem świadczą fakty pobierania odstępnego w dozorstwie.

Niejednokrotnie dość zamożni gospodarze wiejscy likwidują swoje gospodarstwa, aby za parę tysięcy złotych zdobyć „stanowisko“ dozorcy domu w Warszawie.

Dozorcami domowymi stają się w ten sposób najczęściej jednostki niewykwalifikowane i nieobznajmione z wielkomiejskiemi warunkami życia. Cierpią na tem zawodowi dozorcy, wśród których daje się odczuwać bezrobocie, to też związek dozorców domowych domaga się zagwarantowania posad w tym zawodzie tylko stałym mieszkańcom Warszawy, odpowiednio wykwalifikowanym.

Do PP. Członków Stowarzyszenia!

Dla ułatwienia naszym członkom szybkiego i bez zbytecznych kosztów odnajmowania wolnych pomieszczeń, wprowadziliśmy przy Stowarzyszeniu **kartotekę wolnych lokali.**

W związku z tem prosimy PP Członków, w Ich własnym interesie, o **niezwłoczne zgłoszenie do naszego biura wolnych lokali w swych domach, zarówno mieszkalnych, jak handlowych i przemysłowych.** W biurze Stowarzyszenia PP. Członkowie otrzymać mogą odnośne kwestjonarjusze, które należy wypełnić i jaknajszybciej nam zwrócić.

Równocześnie prosimy PP. Członków, aby w przyszłości zawsze zawiadamiali nas o każdym lokalu do wynajęcia.

Centralne Stowarzyszenie
Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi
i Województwa Łódzkiego w Łodzi
ul. Piotrkowska № 46

W biurze Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej 46 członkowie Stowarzyszenia otrzymać mogą następujące druki:

kwitarjusze komorniane

wykazy opłat na Fundusz Pracy

wykazy strat z nieruchomości

upomnienia kanalizacyjne

książeczki obrachunkowe dla dozorców domowych

dobrowolne umowy z dozorcami

załączniki do zeznań o dochodzie

wykazy zmian w nieruchomościach

obwieszczenia w sprawach meldunkowych.

Poświęcenie drapacza chmur w Warszawie.

W tych dniach nastąpiło w Warszawie uroczyste otwarcie i poświęcenie „drapacza chmur“, wzniesionego przez angielskie Towarzystwo asekuracyjne „Prudentia“, przy Placu Napoleona. Fronton gmachu przyozdobiono wielkim sztandarem angielskim i polskiemi chorągwiami.

Na uroczystość przybył prezes ministrów Kozłowski, wicemin. skarbu Koc, wice-ministrowie skarbu Lechnicki i Staniszewski, wicemin. komunikacji Piasecki, prezes P. K. O. Gruber, dyrektor Państwow. urzędu kontroli ubezpieczeń Korwin-Piotrowski, dyr. biura ekonomicznego prezydjum rady ministrów Jerzy Nowak.

Powyższy gmach jest najwyższą budowlą w Polsce.

Nowy Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Łęczycy.

Z początkiem b. m. ukonstytuował się nowy Zarząd Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości w Łęczycy w składzie następującym: Prezes — p. Stanisław **Moszczeński**, zastępca prezesa — p. Mieczysław **Cieniak**, sekretarz — p. Otton **Kaus**, skarbnik — p. Zygmunt **Paczkowski** i gospodarz — p. **J. Gelblum**, bez mandatu — p. **Malecki** Stefan i S. **Fan.**

Wysokość komornego we Włoszech.

Komorne we Włoszech, już po dokonanej dekretem z dnia 14 kwietnia r. b. obniżce, wynosi przeszło 90% przedwojennego czynszu komornianego. Obecnie obowiązujący czynsz we Włoszech jest zatem o przeszło 32% droższy od komornego w Polsce, które wynosi zaledwie 58% przedwojennego czynszu w złocie.

Obniżenie stopy procentowej w Niemczech.

Według informacji z kół giełdowych nastąpić ma w najbliższych dniach ogłoszenie ustawy, obniżającej stopę procentową od listów zastawnych oraz hipotek.

Walka z ruderami w Anglji.

Sfery rządowe w Anglji podjęły ostatnio szeroko zakrojoną akcję przeciwko t. zw. „slums“, t. j. starym zrujnowanym budowlom, położonym w ubogich dzielnicach i zamieszkałym przez niezamożną ludność. Statystyka oficjalna wykazała, że śmiertelność w „slums“ przekracza dwukrotnie, a niektóre choroby (szczególnie dziecinne) nawet siedmiokrotnie odnośne cyfry w dzielnicach, stojących na wysokości wymagań higjeny.

Ministerstwo zdrowia opracowało pięcioletni plan wspólnej akcji rządu i samorządów, w wyniku którego zburzonych ma być 266.851 domów, uznanych za „slums" i wybudowane nowoczesne domy dla 1.240.182 osób na obszarze Anglji i Walji.

Koszta wykonania tego planu obliczone są w przybliżeniu na 115 milj. f. szt., z czego państwo poniesie trzy czwarte, a samorządy jedną czwartą.

W samym Londynie zburzonych będzie 33.000 domów.

Obniżenie podatków... w Afryce.

Według wiadomości podawanych w prasie, Południowa Afryka jest tym szczęśliwym krajem, w którym Rząd przystąpił do obniżenia podatków. Min. Skarbu Unji Południowo-Afrykańskiej wygłosił niedawno w Parlamencie ekspose, w którem między innemi zapowiedział na najbliższą przyszłość wydatne obniżenie najważniejszych podatków. Według oświadczenia ministra, sytuacja finansowa Południowej Afryki jest do tego stopnia pomyślna, że pozwala na zmniejszenie ciężaru podatkowego ludności.

Przedewszystkiem mają być obniżone o blisko 30% stawki podatku dochodowego i spadkowego jak również podatków obrotowych w najważniejszych gałęziach. Zaznaczyć należy, że nadwyżka budżetowa za rok ubiegły wynosiła w tym szczęśliwym kraju blisko 10 miljonów funtów szterlingów.

Nowy Jork — miasto olbrzym.

Nowy Jork w ciągu ostatniego wieku wysunął się na czoło największych miast świata, o czem świadczą następujące liczby:

Na jednym z placów Nowego Jorku, należących do najbardziej ruchliwych punktów miasta, przejeżdża codziennie 50.000 pojazdów i wozów najrozmaitszego rodzaju (na londyńskiem Picadilly 30.000). Na skrzyżowaniu ulic Broadway i Fulton dąży codziennie do pracy 113.000 osób.

Doniedawna wartość nowych budynków wynosiła miesięcznie 60 miljonów dolarów.

Obrót roczny wielkich nowojorskich instytucyj bankowych sięga 213 miljonów dolarów rocznie.

Do portu nowojorskiego przybywa względnie wypływa stamtąd co dwadzieścia minut parowiec zamorski.

Teatrów Nowy Jork liczy 184, kinematografów — 557. Świątyń różnych wyznań jest 1500.

Prosimy PP. Prenumeratorów „Łódzkiego Głosu Obywatelskiego" o wpłacenie zaległej prenumeraty na nasze konto czekowe w P. K. O. Nr. 66220. Nieuiszczenie należności pociągnie za sobą wstrzymanie dalszej wysyłki pisma.

Spółdzielczy Bank Kredytowy

Właściciele Nieruchomości m. Łodzi

sp. z o. o.

Piotrkowska 39 . Tel.: biuro 187-81 dyrekcja 140-00

Udziela kredytów dyskontowych swym członkom.

Opłaca i dyskontuje kupony Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi.

Załatwia kupno i sprzedaż papierów wartościowych Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi oraz finansuje pożyczki tegoż Towarzystwa.

Udziela fachowych porad przy zaciąganiu pożyczek Tow. Kredyt. bezpłatnie.

Przyjmuje oszczędności na książeczki wkładkowe.

Załatwia wszelkie zlecenia inkasowe na całą Polskę i w. m. Gdańsk, obliczając możliwie najniższe stawki inkasowe.

FABRYKA TEKTURY SMOŁOWCOWEJ

BRONISŁAW GOLDE i S-KA

ŁÓDŹ, UL. SKŁADOWA 33, TELEFON 110-59

poleca w związku z nadchodzącym sezonem:

tekturę smołowcową i bitumiczną, smołę, lepnik, karbolineum i t. p.

Jako przedstawiciele

Zjednoczonych Fabryk Portland-Cementu

FIRLEY Sp. Akc.

dostarczamy cement

„GÓRKA", tegorocznej produkcji

ze składu i wagonowo

Czytajcie i rozpowszechniajcie

„Łódzki Głos Obywatelski"

Komunikat.

Smoła. Smoła.

Podajemy do wiadomości, że członkowie naszego Stowarzyszenia mogą otrzymać w Gazowni Miejskiej

smołę po zniżonej cenie.

W związku z powyższem prosimy PP. Członków o zgłaszanie się do naszego biura, celem otrzymania kwitów do gazowni.

CENTRALNE STOWARZYSZENIE
WŁAŚC. NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI
I WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W ŁODZI
ul. Piotrkowska Nr. 46.

KAROL MOGK

Rok założenia 1875

Właśc.: **RÖMER i KÖNIG, Łódź, Nawrot 4, tel. 106-84**

SKŁAD ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH

Artykuły sanitarno-wodociągowe, kanalizacyjne i dla ogrzewań centralnych oraz kompletne urządzenia łazienkowe i klozetowe ◆ Rury wszelkiego rodzaju ◆ Armatury do pary i wody ◆ *Pompy ręczne*, parowe i transmisyjne ◆ Pasy transmisyjne wszelkiego rodzaju ◆ Wyroby azbestowe i gumowe ◆ Wyroby szmerglowe ◆ Maszyny i narzędzia do wszystkich celów.

M. MIKOŁAJCZYK i K. SUJECKI

ŁÓDŹ, ULICA KILIŃSKIEGO NR. 167 TELEFON NR. 191-85

FABRYKA TKANIN i OGRODZEŃ DRUCIANYCH ORAZ WSZELKICH ROBÓT DEKARSKICH, BLACHARSKICH i ASFALTOWYCH

Dostarczam kompletne ogrodzenia. wchodzące w zakres wszelkich siatek drucianych.

Dojazd tramwajami 4, 17, 0. **Ceny niskie!**

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY I INSTALACYJNY

J. GELERT i INŻ. J. KOSTENKO

ŁÓDŹ, ULICA PIOTRKOWSKA NR. 94 . TELEFON 151-40.

SPRZEDAŻ ARTYKUŁÓW ELEKTR.
WYKONUJEMY INSTALACJE SIŁY I ŚWIATŁA.
REKLAMY NEONOWE.
RADJO.

PRZEWIJAMY MOTORY WSZELKIEGO SYSTEMU.
WSZELK. REPERACJE APARATÓW, GRZEJNIKÓW, ŻELAZEK, APARATY MASAŻNE I T. D.

MOTORY

ELEKTRYCZNE I DYNAMOMASZYNY NOWE I UŻYWANE, SPRZEDAŻ I ZAMIANA. INSTALACJE SIŁY I ŚWIATŁA

WARSZTATY REPERACYJNE

MOTORÓW, DYNAMOMASZYN, DŹWIGÓW I WSZELKICH APARATÓW ELEKTRO-LECZNICZYCH

PRZEDSIĘBIORSTWO INŻYNIER.-ELEKTRO-MECHAN. **MAURYCY RAK**

ŁÓDŹ, UL. CEGIELNIANA 19 . TELEFONY: 214-11 I 243-66

ZAKŁAD BLACHARSKO-DEKARSKI

W. NYK i A. KÖPPE

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO 239. Tel. 166-10

WYKONUJĄ ROBOTY: **blacharskie, budowlane, fabryczne i galanteryjne oraz wszelkiego rodzaju krycie, reperacje i konserwacje dachów.**

WYKONANIE SOLIDNE! CENY PRZYSTĘPNE!

KONCESJONOWANE BIURO TECHNICZNO-INSTALACYJNE

„NEO-HYDRAULIKA"

A. MATUSIAK

ŁÓDŹ, KILIŃSKIEGO № 60, TEL. № 185-54 // BIURO: MONIUSZKI № 5

PLANY i KOSZTORYSY

WYKONYWA ROBOTY KANALIZACYJNO-WODOCIĄGOWE CENTRALNE OGRZEWANIE WSZELKIEGO RODZAJU

FABRYKA PAPY DACHOWEJ

„GOSPODARZ"

SP. AKC. w **SIERADZU**

Skład fabryczny:

Łódź, Nowo-Południowa 5 (przy Zagajnikowej), tel. 184-19

Poleca gwarantowanej i znanej dobroci:

Papę dachową asfaltową. **Papę** fundamentową. **Papę** bitumiczną bezsmołową. **Lepnik** do podklejania papy na spojeniach. **Smołę** preparowaną lakową. **Pak** w blokach. **Karbolineum. Lakier** do żelaza szybkoschnący.

CENY KONKURENCYJNE.

Na wielu wystawach rolniczo-przemysłowych otrzymaliśmy dyplomy za dobry wyrób, w tem najwyższą nagrodę na ostatniej Wystawie Przemysłu Krajowego w Łodzi 1934 r.

PRZYŁĄCZENIA DO SIECI KANALIZACYJNEJ

INSTALACJE SANITARNO-WODOCIĄGOWE • CENTRALNE OGRZEWANIE

Inż. M. NISENHAUS

ŁÓDŹ, UL. OGRODOWA 1 . TELEFON 238-95

INSTALACJE • PLANY • KOSZTORYSY ORAZ TECHNICZNE PORADY

ŻĄDAJCIE TYLKO

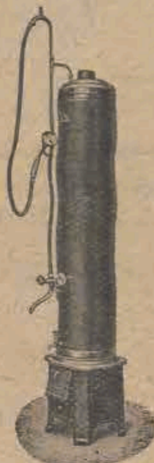
MIEDZIANE PIECE KĄPIELOWE

DO OPALANIA WĘGLEM I DRZEWEM

»KOW«

WYRÓB KRAJOWY!

ZNAK FABRYCZNY

Do nabycia w firmach:

L. Kenigstein, Łódź, Piłsudskiego 34
Karol Mogk, Łódź, Nawrot 4
J. Rajchman, Łódź, Narutowicza 22
A. Richter, Łódź, Przejazd 20
I. Rozenfeld, Łódź, 11 Listopada 48
K. Somja, Łódź, Piotrkowska 102

Ważne dla pp. Właśc. Nieruchomości!

Przedsiębiorstwo robót Betonowo-Brukarskich

K. KUCZYŃSKI

ŁÓDŹ, ulica 11 Listopada (Konstantynowska) **45.**

Z powodu skanalizowania domów przez pp. Właścicieli nieruchomości polecam jako specjalność: Roboty wykonane podług nowoczesnej techniki, wyłożenie podwórz i bram betonem **Amerykańskim.** *Roboty wykonywa solidnie i fachowo.*

Ceny przystępne. Kosztorysy na żądanie. Warunki dogodne

AUTO-ASENIZACJA »HYGIENA«

ŁÓDŹ, ul. Andrzeja 58, telefon **247-29**

Garaże ul. Wierzbowa 6, telefon **101-24**

Oczyszcza doły biologiczne i kloaczne // Czyszczenie filtrów i przemywanie szlaką wykonywują pierwszorzędni fachowcy // Ceny przystępne

---

WSZYSCY WŁAŚCICIELE NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI KORZYSTAĆ MOGĄ BEZ ZASTAWU Z

BIBLJOTEKI

PRZY CENTRALNEM STOWARZYSZENIU WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI M. ŁODZI I WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

UL. PIOTRKOWSKA № 46

BIBLJOTEKA ZAWIERA ARCYDZIEŁA NAJNOWSZEJ LITERATURY POLSKIEJ I OBCEJ

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

za jedną książkę 75 gr.
za dwie książki zł. 1.25

BIBLJOTEKA CZYNNA JEST OD 9—1.30 I OD 3.30—6 POPOŁUDNIU

Redaktor: Oskar Friese, b. poseł. — Wydawca: Centralne Stowarzysz. Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi i Wojew. Łódzkiego, Łódź, Piotrkowska 46. — Odbito w „Drukarni Polskiej" L. Mazurkiewicza i S-ki, Sp. z ogr. odp. w Łodzi, Kilińskiego 93, tel. 214-64.